

RAPORT Z KONSULTACJI
SPOŁECZNYCH UCHWAŁY W
SPRAWIE WYZNACZENIA OBSZARU
ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU
REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY
SWARZĘDZ

Wprowadzenie

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r., poz. 1777 ze zm.) w dniach od 17 kwietnia do 17 maja 2017 na terenie gminy Swarzędz przeprowadzone zostały konsultacje społeczne projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego oraz obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Swarzędz.

Informacja o rozpoczęciu konsultacji ukazała się z 7-dniowym wyprzedzeniem w Obwieszczeniu Burmistrza Miasta i Gminy Swarzędz z dnia 7 kwietnia 2017 r. opublikowanym na stronach internetowych Biuletynu Informacji Publicznej oraz stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Swarzędz.

W ramach prowadzonych konsultacji społecznych zastosowano następujące narzędzia:

- a) **zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej poprzez formularz konsultacji,**
- b) **spotkania konsultacyjne.**
- c) **badania ankietowe przeprowadzone w formie elektronicznej metodą CAWI,**

Wszelkie informacje dotyczące konsultacji społecznych były publikowane na stronie na stronie internetowej Urzędu Miasta i Gminy Swarzędz (zakładka: *Konsultacje społeczne* -> zakładka: *Rewitalizacja*, także część informacji w zakładce: *Aktualności*). Na stronie opublikowane zostały materiały konsultacyjne do pobrania: projekt uchwały wraz z załącznikami (diagnoza oraz mapy podobszarów zdegradowanych i rewitalizacji), formularz zgłaszania uwag. Informacje o konsultacjach były umieszczone również na plakatach informacyjnych. Na stronie udostępniono także link do strony internetowej z aktywnym formularzem ankiety CAWI.

W holu wejściowym budynku Urzędu Miasta i Gminy Swarzędz utworzono stanowiska konsultacyjne, na których wyłożono do wglądu opracowanie „Diagnozy służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Swarzędz” wraz z treścią uchwały, a także wydrukowane formularze konsultacyjne.

Ponadto w celu jak najszerszego poinformowania mieszkańców o spotkaniach konsultacyjnych oprócz powyższych zastosowano następujące formy komunikacji:

- plakat informacyjny w gablocie przed siedzibą Urzędu Miasta i Gminy Swarzędz,
- informację na stronie internetowej Urzędu (zakładka: *Aktualności* + zakładka: *Konsultacje społeczne* + zakładka: *Kalendarium*),
- p. sołtys Wierzonki z własnej inicjatywy zaangażowała się w kampanię informującą o konsultacjach - 15.05.2017 r. (plakaty, marketing szeptany).
- wysłano sms-y (9.05.2017r.) do mieszkańców Swarzędza (użytkowników serwisu) z bezpłatnego serwisu informacyjnego SMS informujących o terminach konsultacji społecznych (wg wygenerowanego raportu z systemu: 1012 wysłanych wiadomości, 859 dostarczonych).

Poniżej przedstawiono wyniki poszczególnych form konsultacji jak i treść zgłoszonych uwag wraz z decyzją o ich pozytywnym rozpatrzeniu/ odrzuceniu oraz stosownym uzasadnieniem merytorycznym.

Uwagi przesłane za pomocą formularza konsultacji

Zarówno formularz konsultacji jak i formularz badania ankietowego zostały zamieszczone w formie elektronicznej na stronie Urzędu Miasta i Gminy Swarzędz <http://www.swarzedz.pl>. Ponadto wydrukowane formularze były wyłożone w holu budynku UMiG Swarzędz jak i możliwe do wypełnienia podczas spotkań konsultacyjnych. Wypełniony formularz konsultacji należało przekazywać:

- bezpośrednio do Urzędu Miasta i Gminy Swarzędz – ul. Rynek 1, 62-020 Swarzędz
- drogą elektroniczną na adres mailowy,
- drogą korespondencyjną na adres: Urząd Miasta i Gminy Swarzędz, ul. Rynek 1, 62-020 Swarzędz

W ramach przeprowadzonych konsultacji wpłynęły 3 wypełnione formularze. Poniżej przedstawiono zgłoszone uwagi wraz z odniesieniem.

Osoba/ podmiot zgłaszający uwagę	Część uchwały, której dotyczy uwaga	Treść uwagi oraz skrócony opis uzasadnienia	Decyzja o rozpatrzeniu uwagi	Uzasadnienie decyzji
Osoba prywatna	Załącznik Nr 1 Podobszar „Centrum miasta”	<p><u>Wniosek o nieobejmowanie działki Nr 1103 (Harcerska, Poznańska) uchwałą. Ewentualnie nieobejmowanie działki Nr 1103 oraz sąsiadującej z nią działki, na której znajduje się budynek Ośrodka Kultury.</u></p> <p>-----</p> <p>Obszar ten nie jest objęty negatywnymi zjawiskami. Planowana inwestycja na tej działce przywróci świetność temu terenowi. Od 2013 roku toczy się postępowanie administracyjne, które obejmuje budowę budynku hotelowego.</p>	Odrzucono	<p>Nie zdiagnozowano przesłanek świadczących o zasadności takiej decyzji.</p> <p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji zostały wyznaczone w oparciu o przeprowadzoną wieloaspektową diagnozę 6 zurbanizowanych obszarów miasta, wytyczonych w oparciu o charakterystykę i strukturę funkcjonalną zabudowy. Obszar rewitalizacji zgodnie z art. 10 ustawy o rewitalizacji (Dz. U. 2015 poz. 1777) cechuje się szczególną koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami gospodarczymi, i/lub środowiskowymi i/lub przestrzenno-funkcjonalnymi i/lub technicznymi, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację. Przyjęta metodyka sporządzania badania delimitacyjnego oparta na analizie zestawu wskaźników, których zakres jest zgodny z ustawą o rewitalizacji (art. 9), <i>Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020</i> (Minister Infrastruktury i Rozwoju, 2016), a także <i>Zasadami programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+</i> określonymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego pozwoliła na możliwe obiektywne wskazanie spójnych funkcjonalnie i przestrzennie obszarów miasta, które cechują się najwyższą koncentracją zjawisk kryzysowych, a następnie uznania ich za podobszary</p>

				<p>obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.</p> <p>Wnioskowana działka znajduje się w Podobszarze rewitalizacji „Centrum miasta” - wyłączenie jej zaburzyłoby ciągłość przestrzenną podobszaru.</p> <p>Zgodnie ze stanem faktycznym, wskazana działka stanowi nieużytek, z pozostałościami dawnej zabudowy, zlokalizowany w centrum miasta, co stanowi przesłankę do wskazania go jako obszar wykazujący problemy natury przestrzennej i funkcjonalnej.</p> <p>Zgodnie z argumentacją Wnioskodawcy na wskazanym terenie planowana jest inwestycja w obiekt gospodarczo-turystyczny, co nie stoi w przeszkodzie z założeniami rewitalizacji, o ile nie występują inne przeszkody natury formalnej i prawnej. Readaptacja nieużytków lub pustostanów pod nowe funkcje społeczne lub gospodarcze lub kulturalne wpisuje się wprost w proces rewitalizacji jako odnowy obszarów kryzysowych, poprzez nadanie im nowych funkcji. Zaangażowanie prywatnego kapitału w ten proces stanowi czynnik pożądaný, zgodny z zasadą aktywnej partycypacji społecznej.</p> <p>Zgodnie z treścią procedowanej uchwały, objęcie nieruchomości obszarem rewitalizacji nie pociąga za sobą konsekwencji prawnych lub administracyjnych, które stałyby w sprzeczności z prawem własności, a co za tym idzie prawem do dysponowania nieruchomością w zgodzie z obowiązującymi przepisami.</p> <p>Ponadto objęcie wskazanego terenu granicami</p>
--	--	--	--	---

				<p>obszaru rewitalizacji może wiązać się z przyszłymi, potencjalnymi korzyściami, takimi jak np. umożliwienie ubiegania się o wsparcie projektów inwestycyjnych, zgodnych z wytycznymi w zakresie rewitalizacji, w ramach zewnętrznych środków finansowych, przeznaczonych na ten cel w ramach krajowych programów operacyjnych, funduszy celowych oraz <i>Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020</i>.</p>
Osoba prywatna	Uchwała w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Swarzędz	<p><u>Wniosek o dołączenie do uchwały działek położonych w miejscowości Wierzenica: 28, 31, 44, 46/1, 46/2, 46/3, 46/4</u></p> <p>Zdegradowany obszar z młynem na rzece Głównej położony w miejscowości Wierzenica, ul. Kręta, gmina Swarzędz ze względu na swoją wartość historyczną charakteryzuje się wszelkimi przesłankami, aby został objęty w przygotowywanym Gminnym Programie Rewitalizacji Swarzędza na lata 2017-2027.</p> <p>Młyn w "Mechowie", podobnie jak działający młyn na rzece Głównej w Wierzenicy wpisywał się w gospodarczy charakter terenów należących do Augusta Cieszkowskiego. W czasach gospodarki socjalistycznej stracił swoją przedwojenną funkcję gospodarczą przez zasiedlenie mieszkańcami, co ostatecznie doprowadziło do całkowitego zniszczenia budynków i otaczającego terenu. Biorąc pod uwagę historię tego miejsca oraz bardzo atrakcyjne położenie młyna teren powinien podlegać rewitalizacji w celu przywrócenia aktywności ekonomicznej. Powinien także wypełniać funkcje społeczne, edukacyjne</p> <p>i integracyjne dla mieszkańców oraz osób przyjezdnych. Nakłady inwestycyjne powinny przyczynić się do</p>	Uwzględniono	<p>Wskażany teren został włączony w ramy Podobszaru „Wierzenica”. Stosownie skorygowano zapisy oraz mapy.</p> <p>Wnioskowane działki położone są na terenie sołectwa uznanego w drodze delimitacji jako obszar o szczególnym natężeniu zjawisk kryzysowych, w ramach którego wyznaczono podobszar rewitalizacji „Wierzenica”. Są to tereny przemysłowe po młynie w „Mechowie”, który utracił swoje funkcje gospodarcze i cechuje się wysokim poziomem degradacji techniczno-funkcjonalnej i dekapitalizacji infrastruktury. Jego readaptacja pod nowe funkcje gospodarcze, społeczne lub kulturalne, przy zachowaniu cech obiektu zabytkowego w pełni wpisuje się w założenia polityki rewitalizacji. Odnowa obszaru stanie się impulsem rozwojowym dla mieszkańców sołectwa Wierzenica, uznanego jako obszar zdegradowany wskazany do rewitalizacji. Umacnia to przekonanie o zasadności poszerzenia granic Podobszaru „Wierzenica” o wnioskowane tereny, zachowując daleko idącą zgodność z art. 10 ust. 3 ustawy o rewitalizacji (Dz. U. 2015 poz. 1777). Wprowadzona zmiana nie będzie skutkowałą przekroczeniem</p>

		<p>zachowania dziedzictwa kulturowego poprzez remont i budowę nowych obiektów, stworzenie przestrzeni publicznej i poprawę jakości środowiska naturalnego.</p> <p>Ze względu na lokalizację zdegradowanego terenu położonego ok. 15 km od centrum Poznania na trasie Szlaku Piastowskiego optymalną inwestycją przywracającą działalność gospodarczą byłaby budowa Centrum Szkoleniowo-Rekreacyjnego z zapleczem hotelowym i restauracyjnym na 50 osób, utrzymanego w konwencji historycznej zabudowy, z zachowaniem wszelkich ocalałych zabytkowych elementów dawnego młyna. Możliwe wydaje się również odtworzenie zakładu produkującego naturalne i ekologiczne produkty spożywcze np. makarony lub musztardę, która w przeszłości była produkowana w pobliskiej Wierzenicy. Mała manufaktura produkowałaby produkty na potrzeby własne oraz mogłaby stać się atrakcyjnym artykułem kupowanym przez odwiedzających teren gości. Opisana działalność mogłaby być realizowana w ramach zakładu pracy chronionej z nastawieniem na zatrudnianie osób niepełnosprawnych z odpowiednim orzeczeniem lekarskim.</p> <p>Uwzględniając położenie terenu, jego znakomite walory środowiskowe projekt rewitalizacji przewidywałby otwartą przestrzeń publiczną przeznaczoną na cele edukacyjno – rekreacyjne. Interaktywna ścieżka edukacyjna pokazująca historię młyna wodnego, zawodu młynarza oraz utrwalanie pamięci o Augustynie Cieszkowskim spełniałyby znakomicie cele edukacyjne dla mieszkańców oraz dziecięcych i młodzieżowych grup turystycznych podróżujących Szlakiem Piastowskim. Rewitalizowany obszar uwzględniłby również potrzeby lokalnych grup seniorów z gminy Swarzędz oraz podróżujących osób starszych jako miejsce odpoczynku i</p>		<p>ustawowo określonych parametrów obszaru rewitalizacji (art. 10 ust. 2). Z uwagi na fakt, iż jest to teren niezamieszkały nie będzie skutkować także zmianą zmiennych i koniecznością przeprowadzenia ponownej kalkulacji wskaźników degradacji dla obszaru rewitalizacji.</p>
--	--	--	--	--

		<p>rekreacji, czemu służyłby odpowiednio zagospodarowane i urządzone tereny zielone z przyrządami do gimnastyki na świeżym powietrzu.</p> <p>Atrakcją edukacyjną mogłaby stać się turbina wodna pokazująca proces wytwarzania energii elektrycznej na rzece Główniej. Takie rozwiązanie, dofinansowane z funduszy europejskich mogłoby poza rolą edukacyjną promować odnawialne źródła energii, nawiązując do międzywojennej i powojennej historii wytwarzania prądu dla młyna i pobliskiej szkoły. Jednocześnie wytwarzana energia elektryczna mogłaby obniżyć koszty utrzymania obiektu szkoleniowo - rekreacyjnego.</p> <p>Przedstawiona propozycja rewitalizacji zdegradowanego młyna i obszarów przyległych przy rzece Główniej w miejscowości Wierzenica nie tylko wpisuje się w historię wsi, ale stanie się impulsem do rozwoju miejscowości i gminy.</p>		
<p>Spółdzielnia Mieszkaniowa w Swarzędzu: Prezes Zarządu Dyrektor Spółdzielni, Z-ca Prezesa Zarządu Z-ca Dyrektora Spółdzielni</p>	<p>Uchwała w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Swarzędz</p>	<p><u>Wniosek o korektę granic obszaru rewitalizacji, w zakresie włączenia w Podobszar „Centrum miasta” (w diagnozie oznaczony jako Obszar Nr 4) osiedli mieszkaniowych Swarzędz – Północ, w tym zwłaszcza os. Zygmunta Starego, a także os. Dąbrowszczaków nr 1-4 (w diagnozie zakwalifikowanych do Obszaru Nr 5).</u></p> <p>Korekta granic obszaru rewitalizacji we wnioskowanym zakresie ma nastąpić z uwagi na zauważalne nagromadzenie problemów natury przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej, w tym najstarszą strukturę wiekową (powstały w latach 70. i 80. XX wieku). W przeprowadzonej diagnozie delimitacji obszarów zdegradowanych wskazano, iż obszar Nr 5, do którego włączone były osiedla mieszkaniowe Swarzędz-Północ, cechuje się negatywną sytuacją demograficzną, oraz że</p>	<p>Odrzucono</p>	<p>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji zostały wyznaczone w oparciu o przeprowadzoną wieloaspektową diagnozę 6 zurbanizowanych obszarów miasta, wytyczonych w oparciu o charakterystykę oraz strukturę funkcjonalną zabudowy, wzdłuż granic przestrzennych jak przebieg drogi krajowej Nr 92 czy magistralna międzynarodowa linia kolejowa E20 (Berlin – Poznań – Warszawa – Terespol – Moskwa). Miasto Swarzędz nie posiada jednostek pomocniczych, które umożliwiłyby intuicyjny podział na obszary statystyczne, stąd starano się wyznaczyć obszary o możliwie spójnym charakterze przestrzennym i funkcjonalnym, zgodnie z kryteriami wyznaczania obszarów zdegradowanych i obszarów rewitalizacji określonych w <i>Wytycznych w zakresie rewitalizacji</i></p>

		<p>na tych terenach występuje wysoki wskaźnik ludności objętej opieką społeczną. Powyższe wskaźniki w sposób znaczący przekładają się na stan techniczny budynków i ich potencjalne potrzeby remontowe. Przebieg granic zaproponowany w diagnozie oraz nadanie statusu obszaru rewitalizacji terenowi oznaczonemu nr 4 spowoduje, że tereny zabudowane nowymi obiektami będą miały możliwość pozyskania środków finansowych na działania, np. w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska, a budynki będące w zasobach Spółdzielni będą narażone na dalszą degradację stanu technicznego.</p> <p>Z uwagi na wielokrotnie zgłaszane władzom miasta potrzeby remontowe i inwestycyjne zasobu SM w Swarzędzu, postuluje się włączenie ww. osiedli w granice obszaru rewitalizacji, aby mieć zapewnioną możliwość uczestniczenia w podjętych przez Władze działaniach inwestycyjnych.</p>	<p>w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (Minister Infrastruktury i Rozwoju, 2016), a także w <i>Zasadach programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+</i> określonych przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego.</p> <p>Obszar Nr 5 obejmuje głównie duże osiedla wielorodzinne o zabudowie blokowej położone w północnej części miasta (Os. Dąbrowszczaków, Os. Kościuszkowców, Os. Czwartaków, Os. Zygmunta III Wazy), we wschodniej części obszaru uzupełnionej zabudową przemysłowo-usługową oraz mieszkaniową jednorodzinną, a także terenem tworzącym niezamieszkałe Rodzinne Ogródki Działkowe oraz cmentarz. Obszar osiedli Swarzędz-Północ tworzy spójny funkcjonalnie teren, o podobnej charakterystyce przestrzennej, architektonicznej i funkcjonalnej, dlatego też naturalnym i poprawnym metodycznie zabiegiem było utworzenie odrębnej jednostki statystycznej dla tego obszaru.</p> <p>Obszar Nr 4 to obszar położony w centralnej, śródmiejskiej części, obejmujący także tereny położone wzdłuż wschodniej granicy miasta. Zabudowa w znacznej mierze zdominowana jest przez zabudowę mieszkaniowo-usługową – 2-3 kondygnacyjne kamienice w centrum miasta, zabudowę handlowo-usługową, a także zabudowę mieszkaniową jednorodzinną. W północnej części obszaru występuje także niska zabudowa blokowa. Obszar ten stanowi przybliżone granice centrum miasta i gminy Swarzędz, w których koncentrują się funkcje administracyjne, usługowo-komercyjne i kulturalne. Granice tego obszaru wyznaczają granice miasta, bariera przestrzenna w postaci magistrali</p>
--	--	--	---

			<p>kolejowej, a także obszary o wyraźnie odmiennej, spójnej strukturze zabudowy – zabudowa jednorodzinna obszaru Nr 6 i blokowa zabudowa wielorodzinna obszaru Nr 5.</p> <p>Wyłączenie wnioskowanych terenów z obszaru Nr 5 i włączenie ich w granice obszaru śródmiejskiego Nr 4 nie byłoby poprawne metodycznie w świetle wytycznych dokumentów nadrzędnych jak i praktyki w tym zakresie, zaburzając tym samym przyjęty podział funkcjonalnych jednostek statystycznych.</p> <p>Przyjęta metodyka sporządzania badania delimitacyjnego oparta na analizie zestawu wskaźników, których zakres jest zgodny z ustawą o rewitalizacji (art. 9 i 10) i <i>Zasadami programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+</i> określonymi przez Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego pozwoliła na możliwe obiektywne wskazanie obszarów miasta, które cechują się najwyższą koncentracją zjawisk kryzysowych i problemów natury społecznej, a także współwystępujących problemów w sferze gospodarczej, środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej, a następnie uznania ich za podobszary obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.</p> <p>W świetle przeprowadzonej analizy obszar Nr 5 cechował się pewnymi przekroczeniami wskaźników degradacji, jednak zgodnie z przyjętą metodyką, łączne natężenie zjawisk kryzysowych mierzone indeksem zbiorczym było niższe aniżeli na obszarach Nr 4 i Nr 6, co skutkowało nieuznaniem tego obszaru za obszar zdegradowany i w konsekwencji za obszar rewitalizacji. Efektywne prowadzenie</p>
--	--	--	---

			<p>procesu rewitalizacji wymaga bowiem koncentracji przestrzennej wsparcia na obszarach cechujących się stanem kryzysowym.</p> <p>Włączenie całości obszaru Nr 5 jako obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, wiązałoby się z przekroczeniem ustawowego progu liczby ludności zamieszkującej obszar rewitalizacji (30% ogólnej liczby mieszkańców gminy) zapisanym w art. 10 ust. 2.</p> <p>W kontekście zgłaszanych potrzeb SM w Swarzędzu należy zaznaczyć, iż działania w zakresie termomodernizacji budynków wielorodzinnych nie stanowią działania objętego wsparciem w ramach Działania 9.2 <i>Rewitalizacja miast i ich dzielnic, terenów wiejskich, przemysłowych i powojkowych</i> WRPO 2014+, tj. jedynego działania WRPO2014+, które jako kryterium dopuszczające określa lokalizację obiektu objętego projektem w granicach obszaru rewitalizacji. Brak objęcia budynków należących do SM w Swarzędzu obszarem rewitalizacji nie ogranicza zatem możliwości ubiegania się o uzyskanie wsparcia zewnętrznego z innych dostępnych programów operacyjnych lub funduszy celowych.</p>
--	--	--	---

Spotkania konsultacyjne

Spotkania konsultacyjne odbyły się w dniach 15 i 17 maja 2017 r. odpowiednio w świetlicy wiejskiej w Wierzonce oraz w Ośrodku Kultury w Swarzędzu. Są to obiekty powszechnie znane, skupiające życie kulturalno-społeczne, dodatkowo ich lokalizacja w centralnych punktach podobszarów rewitalizacji, umożliwiała możliwie dogodny dostęp wszystkim mieszkańcom podobszarów rewitalizacji części wiejskiej i części miejskiej gminy.

Spotkanie konsultacyjne w Wierzonce 15.05.2017 r.

Spotkanie odbyło się w Świetlicy wiejskiej w Wierzonce przy ul. Gminnej 6A . Spotkanie cieszyło się dużym zainteresowaniem ze strony mieszkańców wszystkich trzech sołectw (Wierzenica, Wierzonka, Karłowice) tworzących obszar rewitalizacji.

Osoby zebrane na sali zaaprobowały wybór obszaru rewitalizacji, wskazując na poprawność przeprowadzonych analiz i zgodność zdiagnozowanych na podstawie statystyk publicznych problemów z powszechnym odczuciem mieszkańców nt. sytuacji społeczno-gospodarczej. Pojawił się także głos o potrzebie włączenia w granice obszaru rewitalizacji terenów zabudowy przemysłowej po starym Młynie w sołectwie Wierzenica, co zostało uprzednio zgłoszone również za pomocą pisemnego formularza. Z uwagi na fakt, iż obszar ten stanowi teren przemysłowy, którego odnowa pozwoli na jego readaptację pod nowe funkcje gospodarcze i społeczne, a także jest on zlokalizowany na obszarze kryzysowym sołectwa Wierzenica wyznaczonym w drodze delimitacji, wniosek ten został przyjęty, a stosowne zmiany zostały wprowadzone w ostatecznym kształcie uchwały i załączników.

Zgłaszane uwagi były merytoryczne i nie odbiegały od zagadnień dotyczących rewitalizacji. Podczas żywej, otwartej dyskusji mieszkańcy poruszyli liczne problemy dotyczące ich społeczności, proponując często także konkretne rozwiązania czy też oczekiwane kierunki działań rewitalizacyjnych. Głównymi problemami/ zagadnieniami poruszonymi podczas dyskusji były:

- W sferze społecznej:
  - Zubożenie i brak zaangażowania społeczno-zawodowego części mieszkańców. Przyczyną są utrwalane i nierzadko „dziedziczone” złe wzorce zachowania i mentalność, szczególnie wśród osób (i ich rodzin), które bezpośrednio odczuły zmiany ustroju gospodarczego i zamknięcie Państwowych Gospodarstw Rolnych. Obszary popegeerowskie powinny otrzymać większe wsparcie w zakresie programów społecznych, służących przeciwdziałaniu wykluczeniu społecznemu jak i aktywizacji społecznej, obywatelskiej, zawodowej ich mieszkańców.
  - Uczestnicy spotkania wskazywali na relatywnie wysokie poczucie integracji społecznej i chęci do niesienia samopomocy. W opinii zebranych wykorzystanie tego potencjału byłoby możliwe przy większym wsparciu ze strony władz samorządowych, tj. doradztwie prawnym, poprawie zaplecza infrastrukturalnego, czy też wsparciu finansowym lub organizacyjnym pojawiających się inicjatyw.

- W kontekście wzmocnienia czynnika społecznego wskazywano na potrzebę utworzenia świetlic wiejskich w miejscowościach Wierzenica i Karłowice, a także modernizacji i doposażenia istniejącej świetlicy w Wierzonce.
- W sferze środowiskowej:
  - Problem dużej ilości pokryć dachowych wykonanych z płyty azbestowej (eternitu) wciąż obecnych na dachach obiektów mieszkalnych i gospodarczych. W opinii mieszkańców przyczynami utrzymywania się problemu są: brak możliwości finansowych mieszkańców, brak świadomości ekologicznej części osób, ograniczenia formalno-prawne blokujące prowadzenie prac remontowych na części obiektów – współwłasność, a także zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wskazujące na konieczność stosowania dachówki. Rozwiązaniem powinna być edukacja ekologiczna mieszkańców (w tym organizacja festynów edukacyjnych), a także wsparcie prawne w zakresie rozwiązania problemów własnościowych.
  - Palenie w piecach opałem złej jakości i śmieciami. Przyczyną w opinii mieszkańców jest przede wszystkim niska świadomość ekologiczna, utrwalone złe nawyki, a także ubóstwo.
  - Jako jeden z kierunków rozwoju wskazywano także na rozwój funkcji turystyczno-rekreacyjnej, przy wykorzystaniu położenia w otulinie Parku Krajobrazowego „Puszcza Zielonka”. Rozwój funkcji turystycznej wymagałby oczyszczenia rzeki Głównej, na której dawniej organizowano spływy kajakowe i kąpano się.
- W sferze przestrzenno-funkcjonalnej:
  - Za największą barierę rozwojową uznano znaczne oddalenie sołectw od głównych szlaków komunikacyjnych, a także niedostosowanie rozkładów jazdy autobusów komunikacji miejskiej oraz autobusów dowożących dzieci do szkół do potrzeb i realnych czasów podróży. Wskazywano na to, iż dzieci muszą długo oczekiwać na autobus, a podróż do swarzędzkich szkół trwa często ponad godzinę, co zabiera dzieciom i młodzieży czas niezbędny na rekreację, zajęcia pozaszkolne czy odrabianie zadań domowych i naukę. Zauważono działania gminy w obszarze poprawy komunikacji publicznej, jednak wciąż potrzeby przekraczają możliwości zapewnienia odpowiedniej liczby połączeń (wskazano na ograniczoność taboru i planowane inwestycje w tym zakresie). Wskazywano na potrzebę połączenia 3 wsi tworzących podobszary rewitalizacji ścieżką rowerową, co zapewni większe bezpieczeństwo, usprawni przemieszczanie się mieszkańców, a tym samym ich zintegrowanie.
  - Problemem hamującym rozwój sołectw jest niejasna lub nieefektywna forma własności gruntów i budynków. Znaczna część nieruchomości ma formę współwłasności, co wiąże się z uciążliwym procesem uzgadniania jakichkolwiek zmian czy prac remontowych z wszystkimi właścicielami co skutkuje znacznym opóźnieniem procesu lub jego całkowitym zablokowaniem. Oczekowaną formą wsparcia byłoby doradztwo prawne i wskazanie rozwiązań, które poprawiłyby zarządzanie wspólną własnością lub umożliwiłyby jej podział pomiędzy właścicieli. Obecny stan prawny nie

mobilizuje mieszkańców do zmian, utrwalając wśród niektórych mieszkańców poczucie braku odpowiedzialności za miejsce w którym żyją, hamując tym samym odnowę wsi.

- o Wskazywano na potencjał zabytków, zabudowy pałacowej i dworskiej obecnej w każdej z sołectkich wsi, która jest niedoinwestowana i wymaga prac remontowych.
- o Podnoszono problem rozwoju infrastruktury sieciowej: kanalizacji, wodociągów, sieci gazowej, które w opinii mieszkańców powinny postępować szybciej.
- o Za problem sołectw uznano także brak wolnych, odrolnionych terenów pod rozwój wsi i napływ nowych mieszkańców. Brak rozwiązań w dokumentach planistycznych i strategicznych dot. rozwoju osadnictwa na terenie sołectw.

Mieszkańcy wskazywali, iż niektóre „minusy” przy rozsądnej polityce rozwojowej, można przekuć w „plusy” i budować na nich potencjał obszaru, np. duża powierzchnia wolnych terenów, brak intensywnego, nowego budownictwa mieszkaniowego, obecność zabytków, spokój i otoczenie lasów i zieleni – swoista „enklawa” gminy. Działania te powinny być prowadzone przemyślanie, aby nie doprowadzić do gwałtownej urbanizacji i pauperyzacji mieszkańców.

Zgromadzeni mieszkańcy wyrazili wolę i chęć uczestnictwa w kolejnych spotkaniach konsultacyjnych dot. rewitalizacji, w tym w ramach rad sołectkich. Podkreślano także wspólnotę funkcjonalną przedmiotowych sołectw, jak i potrzebę prowadzenia części działań dot. tych obszarów w sposób zintegrowany, zabezpieczających potrzeby mieszkańców tej części gminy w sposób kompleksowy. Wskazuje to na pozytywne nastawienie lokalnej społeczności wobec przyszłych działań rewitalizacyjnych oraz wysoką świadomość mieszkańców i chęć zaangażowania w ten proces, co potencjalnie powinno przełożyć się na efektywność prowadzonego procesu rewitalizacji na tym obszarze.

Spotkanie konsultacyjne w Swarzędzu 17.05.2017 r.

Spotkanie odbyło się w Ośrodku Kultury w Swarzędzu przy ul. Poznańskiej 14. W spotkaniu udział wzięło około 30 osób.

Dyskusja podczas spotkania dotyczyła głównie zagadnień związanych z metodologią wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, korzyści i ewentualnych zagrożeń płynących z wyznaczenia obszaru rewitalizacji oraz pytań o kierunki przyszłych działań rewitalizacyjnych.

Wśród zagadnień poruszanych podczas dyskusji znalazły się m.in.: prośba o poszerzenie obszaru nr 4 o teren od linii kolejowej E20 do ul. Średzkiej - jako zachowanie układu jednorodnej zabudowy oraz możliwości w przyszłości lepszego skomunikowania tych terenów, rozwoju komunikacji; prośba o wyjaśnienie w jaki sposób (metodyka) określono granice obszarów, ich przebieg i w jaki sposób podzielono teren miejski Swarzędza na podobszary (m.in. skąd wynika ilość podobszarów); prośbą o odniesienie się do obrazu statystycznego miasta i obszarów rewitalizacji w stosunku do doświadczeń wykonawcy przy realizacji i analizie innych miast; pojawiło się także zapytanie czy program rewitalizacji umożliwi prywatnym właścicielom domów jednorodzinnych

i budynków wielorodzinnych (kamienice) na pozyskanie środków na działania modernizacyjne i termomodernizacyjne.

W ograniczonym stopniu odniesiono się do słuszności wyboru obszarów rewitalizacyjnych, nie pojawiły się także zastrzeżenia co do wyniku końcowego i poszczególnych parametrów analizy wskaźnikowej. Głównie zapytania dotyczyły samych granic jednostek statystycznych, na podstawie jakich zmiennych, zostały one wytyczone. Głosy dotyczące potrzeb obszaru rewitalizacji i jego cech charakterystycznych były sporadyczne. Wskazano, m.in. na potrzeby remontowe kamienic, a także zieleni podwórkowej i wewnątrzkwartałowej, konieczność poprawy układu komunikacyjnego w rejonie ul. Cieszkowskiego i dalej na ul. Średzkiej (już poza obszarem rewitalizacji), poruszano także zagadnienie zagospodarowania nieużytków i pustostanów wskazując na potrzebę wsparcia promocji tych terenów (także należących do podmiotów/ osób prywatnych) przez władze samorządowe oraz podejmowania działań służących ich readaptacji.

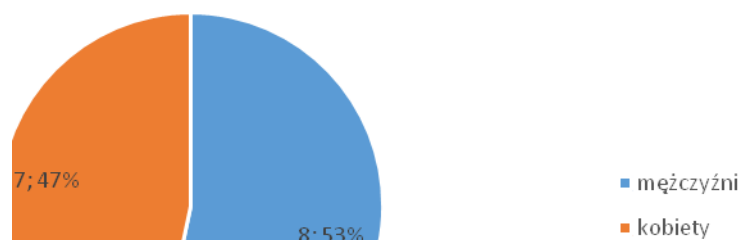
Podczas spotkania złożono także 1 formularz konsultacyjny zawierający prośbę prywatnego właściciela nieruchomości o nieobejmowanie działki nr 1103 (obszar nr 4) oraz sąsiadującej (Ośrodek Kultury) w uchwale dot. wyznaczenia obszaru zdegradowanego i rewitalizacji dla Gminy Swarzędz [treść i odniesienie zaprezentowano w podrozdziale: *Uwagi przesłane za pomocą formularza konsultacji*].

Wyniki badania ankietowego CAWI

Przez cały okres konsultacji społecznych mieszkańcy mieli możliwość wzięcia udziału w badaniu ankietowym przeprowadzonym za pomocą metody CAWI (*ang. Computer Assisted Web Interview* -wspomagany komputerowo wywiad przy pomocy strony WWW). Charakter ankiety powodował, iż badanie miało charakter otwarty i anonimowy. Link zawierający hiperłącze do ankiety został umieszczony w treści ogłoszenia o trwających konsultacjach społecznych.

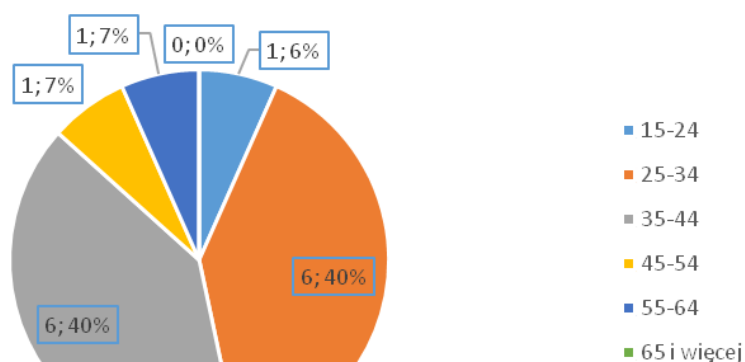
W okresie konsultacji ankietę wypełniło 15 osób. Pod względem płci wśród respondentów nieznacznie przeważali mężczyźni (8 osób; 53,3%).

Płeć

Większość respondentów stanowiły osoby młode, będące w przedziałach wiekowych wysokiej aktywności zawodowej i życiowej – 6 osób w wieku 25-35, a także 6 osób w wieku 35-44. Pojedynczy respondenci należeli do młodzieży (15-24 lata), osób w wieku 45-54 lat i w wieku przedemerytalnym (55-64 lat).

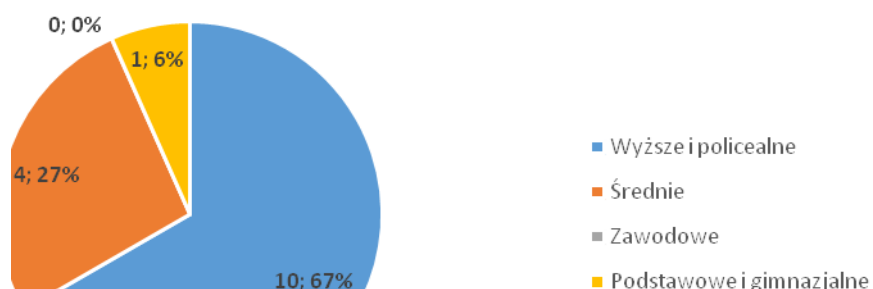
Wiek

Większość respondentów stanowiły osoby posiadające wykształcenie policealne lub wyższe (67%), ponadto wśród respondentów znalazły się osoby z wykształceniem średnim (27%) oraz osoby z wykształceniem podstawowym lub gimnazjalnym (6%).

Wykształcenie

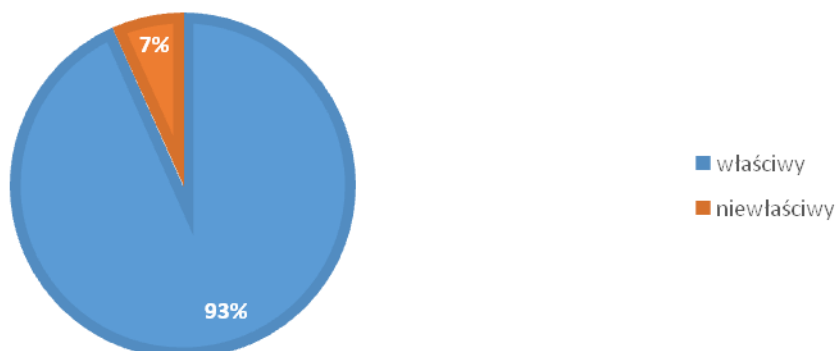

Poniżej przedstawiono analizę odpowiedzi na poszczególne pytania zawarte w ankiecie:

1. Jak Pan/Pani ocenia wybór obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji?

Osoby biorące udział w badaniu potwierdziły w sposób zdecydowany słuszność wyboru obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Swarzędz w granicach przedstawionych w uchwale. Na 15 ankietowanych tylko jedna osoba uznała wybór obszaru za niewłaściwy. Jest to czynnik pozytywny, wskazujący na poprawność przeprowadzonej delimitacji, potwierdzający wynik analizy wskaźnikowej.

JAK PAN/PANI OCENIA WYBÓR OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI?

Respondenci zostali poproszeni także o uzasadnienie swoich wskazań. Z możliwości tej skorzystało jedynie 5 osób (33,3% ankietowanych). Mieszkańcy w swoich odpowiedziach podkreślają przede wszystkim słuszność wyboru centrum miasta Swarzędza, jako jednego z podobszarów rewitalizacji, dostrzegając znaczące potrzeby w zakresie jego odnowy fizycznej i technicznej, jak i wsparcia mieszkańców w sferze społecznej. Poniżej przedstawiono dokładne cytaty zawarte w ankietach:

1.	<i>Wybrany obszar faktycznie odstaje od spodziewanego wizerunku miasta i gminy. W kontekście sołectw zastanowiłbym się jeszcze nad wsią Uzarzewo.</i>
2.	<i>Centrum miasta zdecydowanie wymaga działań.</i>
3.	<i>Na pewno centrum miasta kwalifikuje się do rewitalizacji, bo obecny stan niektórych kamienic i całych "podwórek" sąsiadujących z Rynkiem woła o pomstę do nieba...</i>
4.	<i>Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji powinien być zawężony do ścisłego centrum Swarzędza, ponieważ to właśnie to miejsce charakteryzuje się największymi potrzebami z zakresu poprawy jakości infrastruktury społecznej i technicznej. Właśnie w tym rejonie powinno się skupić w pierwszym etapie realizacji polityki rewitalizacji, a dodawanie kolejnych podobszarów będzie jedynie skutkować brakiem widocznych i zdecydowanych działań.</i>
5.	<i>Podobszar centrum: wystarczy się przejść i to widać, psie odchody na chodnikach - to już świadczy o ludziach... Po za tym na bocznych uliczkach można znaleźć butelki od alkoholu... Chociaż centrum się zmienia, budynki są odnawiane, to jednak jeszcze brakuje. Podobszar Strzelecka, bez większych zastrzeżeń, może problemem jest komunikacja zbiorowa? Autobus rzadko jeździ, jest boisko koło Skateparku, ale następne to plac zabaw przy Działkowej, który jest czynny popołudniami wg nikomu nieznanemu schematowi. Teraz doszedł wybieg dla psów, może to pomoże....</i>
<i>Poniżej dla Karłowic, Wierzonki... zaznaczyłem wszędzie BEZ ZNACZENIA, nie jestem mieszkańcem tych sołectw i niewiele wiem o problemach ich mieszkańców.</i>	

2. Prosimy wskazać jak ważne dla ograniczenia zjawisk kryzysowych występujących na podobszarach obszaru rewitalizacji położonych na terenie miasta (Podobszar "Centrum miasta", Podobszar "Rejon Strzelecka/Poznańska") jest podjęcie następujących działań:

Respondenci za działania najistotniejsze z punktu widzenia rozwoju podobszarów rewitalizacji zlokalizowanych na terenie miasta wskazywali przede wszystkim na działania służące poprawie infrastruktury takie jak: *Modernizowanie przestrzeni publicznej i terenów zieleni miejskiej (mniejsze i większe place, parki, skwery) pod funkcje rekreacji, spędzania wolnego czasu, organizacji imprez kultury* – 100% wskazań pozytywnych, z czego 55% uznało to działanie jako najważniejsze, *Modernizowanie i remontowanie dróg i układu komunikacyjnego* – 84% wskazań pozytywnych, *Rozwijanie oferty kulturalnej, modernizowanie i rozbudowywanie obiektów kultury* – 100% wskazań pozytywnych, a także *Modernizowanie, remontowanie i rozbudowywanie infrastruktury technicznej sieciowej (kanalizacja, ciepłok, gazociąg) dla poprawy środowiska i standardu zamieszkania* – 81% wskazań pozytywnych.

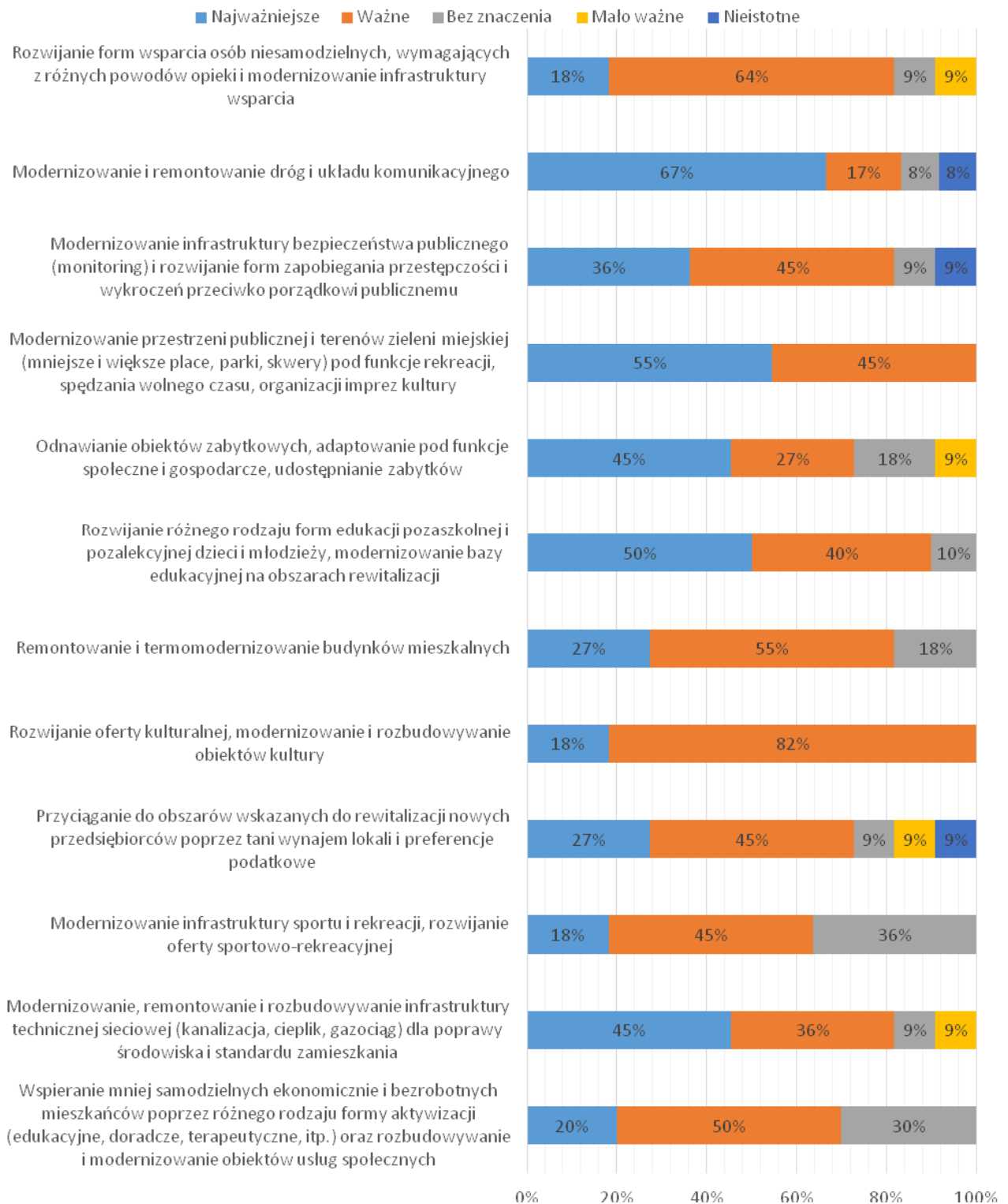
W nieco mniejszym stopniu wskazywano na potrzebę *Remontowania i termomodernizowania budynków mieszkalnych* – 82% wskazań pozytywnych, a także *Odnawiania obiektów zabytkowych, adaptowania pod funkcje społeczne i gospodarcze, udostępniania zabytków* – 73% wskazań pozytywnych. Działaniami infrastrukturalnymi najmniej oczekiwanymi do realizacji na podobszarach „Centrum miasta” i „Rejon Strzelecka/Poznańska” były: *Modernizowanie infrastruktury bezpieczeństwa publicznego (monitoring) i rozwijanie form zapobiegania przestępczości i wykroczeń przeciwko porządkowi publicznemu* – 71% wskazań pozytywnych oraz *Modernizowanie infrastruktury sportu i rekreacji, rozwijanie oferty sportowo-rekreacyjnej* - 63% wskazań pozytywnych, co potwierdza dane zawarte w diagnozie wskazujące na relatywnie dobrą dostępność obiektów tego typu w tej części miasta.

W znacznie mniejszym stopniu za działania pożądanego do prowadzenia w ramach rewitalizacji uznano inicjatywy i projekty społeczne. Najwyższe potrzeby respondenci widzieli w obszarze edukacji w *Rozwijaniu różnego rodzaju form edukacji pozaszkolnej i pozalekcyjnej dzieci i młodzieży, modernizowaniu bazy edukacyjnej na obszarach rewitalizacji* – 90% wskazań pozytywnych. Na niskim poziomie oceniono potrzebę prowadzenia projektów służących inkluzji społecznej i zawodowej:

Wspieranie mniej samodzielnych ekonomicznie i bezrobotnych mieszkańców poprzez różnego rodzaju formy aktywizacji (edukacyjne, doradcze, terapeutyczne, itp.) oraz rozbudowywanie i modernizowanie obiektów usług społecznych – wskazano za ważne w 50%, a najważniejsze w 20% odpowiedzi, z kolei Rozwijanie form wsparcia osób niesamodzielnych, wymagających z różnych powodów opieki i modernizowanie infrastruktury wsparcia – wskazano za ważne w 64%, a za najważniejsze w 18%. Działaniem najmniej oczekiwanym przez ankietowanych było Przyciąganie do obszarów wskazanych do rewitalizacji nowych przedsiębiorców poprzez tani wynajem lokali i preferencje podatkowe, które za ważne wskazano w 45%, a najważniejsze w 27%, co potwierdza obserwowaną w wynikach diagnozy wskaźnikowej relatywnie dobrą sytuację gospodarczą w centrum miasta.

Relatywnie najgorsza sytuacja pod względem społecznym w skali miasta, zdiagnozowana w badaniu delimitacyjnym, nie stanowi w opinii mieszkańców aż tak wielkiego problemu jak czynniki degradacji w sferze przestrzennej i technicznej. Wpływ na taki rozkład odpowiedzi respondentów, w którym dominującą rolę przypisano potrzebom inwestycyjnym, może mieć fakt, iż miasto Swarzędz jako całość cechuje się dobrą sytuacją społeczno-gospodarczą i relatywnie wysokim poziomem rozwoju na tle miast o podobnej charakterystyce, przez co W odczuciu i świadomości mieszkańców problemy społeczne dominującym czynnikiem hamującym rozwój w świadomości mieszkańców, a potrzeby mieszkańców koncentrują się na zapewnieniu odpowiedniej dostępności do infrastruktury o odpowiedniej jakości.

Prosimy wskazać jak ważne dla ograniczenia zjawisk kryzysowych występujących na podobszarach obszaru rewitalizacji położonych na terenie miasta (Podobszar "Centrum miasta", Podobszar "Rejon Strzelecka/Poznańska") jest podjęcie następujących działań:

3. Prosimy wskazać jak ważne dla ograniczenia zjawisk kryzysowych występujących na podobszarach obszaru rewitalizacji położonych na terenie miasta (Podobszar "Wierzonka", Podobszar "Wierzenica", Podobszar "Karłowice") jest podjęcie następujących działań:

Odpowiedzi dotyczące podobszarów rewitalizacji zlokalizowanych w części wiejskiej gminy rozkładały się w odmienny sposób aniżeli w przypadku podobszarów miejskich. Zdecydowanie wskazywano na potrzeby społeczne, w tym głównie działania służące przeciwdziałaniu zjawisku wykluczenia społecznego, jako najważniejsze dla tego obszaru. Najliczniej jako najważniejsze działanie rewitalizacyjne wskazywano na *Wspieranie mniej samodzielnych ekonomicznie i bezrobotnych mieszkańców poprzez różnego rodzaju formy aktywizacji (edukacyjne, doradcze, terapeutyczne, itp.) oraz rozbudowywanie i modernizowanie obiektów usług społecznych* – 55% wskazań oraz 18% jako działanie ważne. Za istotne działania uznano także *Rozwijanie różnego rodzaju form edukacji pozaszkolnej i pozalekcyjnej dzieci i młodzieży, modernizowanie bazy edukacyjnej na obszarach rewitalizacji* – 63% wskazań pozytywnych oraz *Rozwijanie form wsparcia osób niesamodzielnych, wymagających z różnych powodów opieki i modernizowanie infrastruktury wsparcia* – 45% wskazań pozytywnych, w tym 27% ankietowanych oceniło ten kierunek wsparcia jako najważniejszy.

Ważną rolę przypisano także niektórym działaniom infrastrukturalnym takim jak: *Modernizowanie i remontowanie dróg i układu komunikacyjnego* – 45% wskazań pozytywnych, w tym 27% ankietowanych oceniło ten kierunek wsparcia jako najważniejszy, *Modernizowanie, remontowanie i rozbudowywanie infrastruktury technicznej sieciowej (kanalizacja, ciepłok, gazociąg) dla poprawy środowiska i standardu zamieszkania oraz Modernizowanie przestrzeni publicznej i terenów zieleni miejskiej (mniejsze i większe place, parki, skwery) pod funkcje rekreacji, spędzania wolnego czasu, organizacji imprez kultury* – oba posiadały 63% wskazań pozytywnych, przy czym 18% ankietowanych uznało je za działania najważniejsze. Za dosyć ważne uznano także działania w sferze: *Modernizacji infrastruktury sportu i rekreacji, rozwijania oferty sportowo-rekreacyjnej oraz Odnawiania obiektów zabytkowych, adaptowania pod funkcje społeczne i gospodarcze, udostępniania zabytków.*

Najmniej istotnymi działaniami na terenie sołectwa Wierzonka, Wierzenica oraz Karłowice z punktu widzenia respondentów były: *Remontowanie i termomodernizowanie budynków mieszkalnych, Przyciąganie do obszarów wskazanych do rewitalizacji nowych przedsiębiorców poprzez tani wynajem lokali i preferencje podatkowe, Rozwijanie oferty kulturalnej, modernizowanie i rozbudowywanie obiektów kultury, Modernizowanie infrastruktury bezpieczeństwa publicznego (monitoring) i rozwijanie form zapobiegania przestępczości i wykroczeń przeciwko porządkowi publicznemu.*

Wynik odpowiedzi respondentów ankiet internetowych pokrywa się w znacznym stopniu z przeprowadzoną diagnozą wskaźnikową służącą wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji jak i z wnioskami płynącymi z rozmów z mieszkańcami podczas spotkania konsultacyjnego. W obu przypadkach za główny czynnik warunkujący sytuację kryzysową wskazywano problemy natury społecznej: brak zintegrowania mieszkańców, poczucie wykluczenia społecznego i zawodowego, niski poziom zaangażowania obywatelskiego części mieszkańców, itd. Umacnia to przekonanie o konieczności realizacji szerokiego programu aktywizacji społecznej na podobszarach „Karłowice”, „Wierzonka” i „Wierzenica”, wspartego komplementarnymi działaniami o

charakterze infrastrukturalnym, które wytworzą niezbędne zaplecze dla tego typu inicjatyw i projektów.

Prosimy wskazać jak ważne dla ograniczenia zjawisk kryzysowych występujących na podobszarach obszaru rewitalizacji położonych na terenach wiejskich gminy (Podobszar "Wierzonka", Podobszar "Wierzenica", Podobszar "Karlówice") jest podjęcie następujących dz

